

Täysistunto

Perjantai 28.4.2017 klo 12.58—13.32

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Hossan kansallispuistosta

Hallituksen esitys HE 260/2016 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 5/2017 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

13.18 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Hyvät edustajakollegat ja muut paikallaolijat! Ajattelin puhua ihan tästä asiasta, mistä tässä kohdassa on kyse, eli Hossan itsenäisyyden juhluvuoden kansallispuiston perustamisesta. Suomessahan on kaiken kaikkiaan tällä hetkellä 39 kansallispuistoa ja tämä Suomi 100 -juhlakansallispuisto on järjestyksessään siis 40. Hossan alue on Suomussalmen, Kuusamon, Taivalkosken kuntien alueelle tuleva hieno kansallispuisto. Itse olen ympäristövaliokunnassa aikanaan saanut kuutisen vuotta olla, ja myös niinä vuosina useampi kansallispuisto perustettiin. Ne olivat mielenkiintoisia kuulemisia ja merkittäviä juttuja, niin myös tämä kansallispuisto, joka nyt kesäkuussa avataan Suomi 100 -juhlavuoden kunniaksi. Tämä aluehan on erittäin upea harjukankainen alue, missä on aarniometsää, Julman-Ölkyn upea kanjonijärvi, missä pienenä poikana muistan myös itse olleeni, ja siellä myös on ihmisiä aiemminkin ollut, sillä nuo vanhimmat kalliomaalaukset alueelta ajoittuvat jopa 4 000 vuoden taakse.

Näiden kansallispuistojen kiinnostus on kasvanut merkittäväällä tavalla. Vetovoima on kasvanut jo täällä Hossan alueella itse asiassa ennen kuin alue on edes saanut kansallispuistoarvon. Viime vuonna Hossan retkeilyalueen käyntimäärä oli yli 63 000 ja kasvua oli noin viidennes, lähes 20 prosenttia edellisvuoteen. Suurin osa kasvusta selittyy uusien kävijöiden tutustumisretkinä tulevaan Suomi 100 -juhlakansallispuistoon. Kokonaisuudessaan kansallispuistojen käyntimäärät ovat kasvaneet viime vuosina: vuodesta 2012 vuoteen 2015 esimerkiksi 26 prosenttia eli neljänneksen. Eli erittäin hyvä suosio näillä meidän hienoilla kansallispuistoilla on. Monet suosikit — Repovesi, Pallas, Ylläs, Oulanka, Nuuksio — ovat kasvattaneet suosiotaan, ja samalla on tullut myös uusia mielenkiintoisia kohteita, joihin myös ympäristövaliokunnan kanssa viime kaudella tutustuimme, esimerkiksi Örön saari tai sitten Helsingin edustalle avattu Vallisaari, johon tehtiin esimerkiksi viime kesänä peräti 85 000 käyntiä.

Kaikkiaan näiden 39 kansallispuiston kävijöiden kokonaistulot ja työllisyysvaikutukset olivat viime vuonna lähes 180 miljoonaa euroa ja melkein 1 800 henkilötyövuotta sekä kaikkien kuuden retkeilyalueen vastaavasti reilu 13 miljoonaa ja reilu 140 henkilötyövuotta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2017 vp

ta. Paikallistaloudellisesti merkittävimmät puistot meillä on Pallas-Yllästunturin kansallispuisto, Urho Kekkosen kansallispuisto, Kolin kansallispuisto, Oulangan kansallispuisto ja Pyhä-Luoston kansallispuisto. Rahaa virtaa paikallistalouteen matkailualueilta, joissa kävijöiden viipymä on siis pidempi ja matkailupalvelujen tarjonta suurempi. Esimerkiksi Nuuksion kävijämäärä oli lähes 340 000 ja Kolin vastaavasti 180 000, mutta Kolin kävijöiden rahankäytön kokonaistulovaikutus paikallistalouteen oli huomattavasti suurempi kuin Nuuksiossa. No, nämä ovat rahaa ja rahalukemia, tärkeämpiä ovat kuitenkin ne isot luontoarvot, mitä näissä on, eli ihmiset haluavat olla kauniissa luonnossa ja nauttia, ja sen takia on ollut hyvä, että viime kaudella näitä kansallispuistoja tuotiin myös tänne Ruuhka-Suomeen, missä ihmisiä on paljon. Tämä on merkittävä asia tässä.

Itse oikeastaan eniten olen huolissani kansallispuistojen kohdalla siitä, että luontopalveluiden rahoitus pitää pitää vakaalla tasolla — itse asiassa tarvitaan kasvavaa tasoa siinä, että me pystymme huolehtimaan siitä, että näillä alueilla fasilitetit pysyvät ajanmukaisina, opasteet ovat ajanmukaisia ja ihmiset niiden mukaisesti siellä liikkuvat. Sillä kun puhutaan kymmenientuhansien, jopa satojentuhansien ihmisten retkeilystä, niin sillä on myös merkittävä kuluttava vaikutus sille ympäristölle, ja silloin on tärkeää, että tästä kokonaisuudesta pidetään huolta. Ja näin olen ymmärtänyt: nykyinenkin ympäristövaliokunta on asiaa esillä pitänyt, ja myös me valtiovarainvaliokunnan asunto- ja ympäristöjaostossa olemme tästä huolta kantaneet.

Kiitosta, arvoisa puhemies, haluan antaa myös nykyiselle hallitukselle siitä, että luonnonsuojelun parissa tehdään myös hyvää työtä tällä hetkellä: Metso-rahoitusta on päätetty lisätä, ja se on tällaisena talouden tiukkana aikana tärkeä asia, sillä 5 miljoonalla, joka nyt päätettiin lisätä, [Jari Myllykosken välihuuto] pystytään suojelemaan hyviä luontoalueita, ja ne ovat myös vastaavatyypisiä, mitä ihmiset retkeilyyn käyttävät.

Arvoisa puhemies! Kun luonto on lähellä sydäntäni ja se on arvokas asia, niin haluan nostaa aivan loppuun esille myös hienon ajatuksen, jonka lehdestä huomasin: Suomen Latu hakee jokamiehenoikeuksia Unescon elävän kulttuuriperinnön kansalliselle listalle. Se on jollain tavalla vähän sukua tälle, että me olemme halunneet Suomessa pitää myös tämän luonnon meidän kaikkien yhteisenä siitä huolimatta, kuka sen maan omistaa. Ja annan vahvan tuen sille, että Suomen Ladun jokamiesoikeuksien vienti kulttuuriperinnön kansalliselta listalta kansainväliselle elämänperinnön listalle tuottaisi tulosta.

Arvoisa puhemies! Tämä on yksi hienoimpia kunnianosoituksia itsenäiselle Suomelle.

13.25 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Puheenvuoro oli hyvä, ja yhdyin näihin näkemyksiin. Luonnon puolesta kannattaa aina puhua, ja se on tärkeä asia.

Mutta varsinaisesti pyysin tämän vastauspuheenvuoron, koska minulla on huoli liittyen tähän rahoitukseen, minkä edustaja Heinonen mainitsi. On erittäin hyvä ja tärkeää, että asunto- ja ympäristöjaosto ja valtiovarainvaliokunta ja kaikki olemme huolissamme ensinnäkin luontopalveluiden rahoituksesta, mutta mainitsitte sitten omassa puheenvuorossanne Metson rahoituksen, ja oli tietenkin positiivista, hyvää ja myönteistä, että riihessä sinne tuli 5 miljoonaa. Mutta jotta nyt avaan silmät tähän rahoitukseen liittyen, niin valitettava tosiasia on se, että tämäkin raha, mikä siellä riihessä tuli, on jo olemassa olevan, pysyvän leikkauksen paikkaus, joka ei kuitenkaan sitten tavallaan tätä tilannetta korjaa, eli vastaava hallitusohjelman pysyvä leikkaus per vuosi on 18 miljoonaa, ja nyt sitten tuli 5 miljoonaa lisää, [Puhemies koputtaa] eli tämä ei ratkaise ongelmaa. Toki päätös on myönteinen, kun lisää rahaa tulee.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2017 vp

13.26 **Pauli Kiuru kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ympäristövaliokunta talousarviokäsittelyssä kiinnitti Metso-rahoihin huomiota ja lisäsi sinne kolmisen miljoonaa. Tämä vuosi niillä rahoilla mennään, sillä kehitystrendillä kuin pitääkin mennä, ja tämä 5 miljoonaa kyllä riittää sen tavoitteen saavuttamiseksi, mikä meillä on.

Nyt jos menen varsinaiseen asiaan eli Hossaan, niin tämä on 40:s kansallispuisto, todella hieno Suomen itsenäisyyden juhlan merkkitapahtuma, jota presidentti Niinistö kunnioittaa läsnäolollaan, ja ympäristövaliokunta on siellä mukana. Kiinnitän myös huomiota rahoitustarpeeseen siltä osin, että kun hehtaarit lisääntyvät, niin tietysti paineet lisääntyvät siihen, että euroja pitää olla vastaavalla tavalla käytettävissä, että laavut, autioituvat polut, reitistöt pysyvät kunnossa.

Taloudellista vaikutusta ei voi olla vähättelemättä. Sillä on aluetaloudelle iso merkitys. Sillä on iso merkitys ihmisten terveydelle. Se on monessa yhteydessä ja tutkimuksessa jo todettu, että mitä enemmän ulkona, metsässä liikkuu, niin sen paremmin ihmiset voivat.

Näissä merkeissä oli hienoa, että ympäristövaliokunta yksimielisen mietinnön tästä asiasta teki.

13.27 **Eeva-Maria Maijala kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suojelutoiminnot tarvitsevat kaikki lisää rahoja, ja erityisesti minä olen todellakin kyllä huolissani, niin kuin tuli esille, kansallispuistojen määrärahoista jatkossa. Me saimme tänä vuonna myöskin lisärahoja mukaan, että saadaan jonkun verran kansallispuistoihin lisärahoituksia. Metso-asia saatiin nytten puoliväliriihessä korjattua, se on hyvä, mutta helppoa minäkään rahan lisääminen ei ole. Olen todella huolissani siitä, että me saisimme kaikki Suomen 40 kansallispuistoa jatkossa hoidettua asianmukaisesti, pidettyä yllä meidän hienoa verkostoaamme, jonka Hossan kansallispuisto nyt sitten täydentää 40:ntenä kansallispuistona. Elikkä onnea siitä meille kaikille, että me saimme tämmöisen hienon puiston aikaiseksi. Pidetään huolta jatkossa, että meillä on määrärahoja myöskin sen ylläpitämiseksi.

13.28 **Pertti Salolainen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ihan lyhyesti vain, että tämä 5 miljoonaa ei ole kertausumma, vaan tämä toteutuu joka vuosi, ja sen vuoksi on tarkoitus, että tällä pystyttäisiin hoitamaan sitä projektia sinne 2025 asti. Se on tietenkin hieman auki, miten seuraavat hallitukset sitten tässä toimivat, mutta tämä hallitus on ilmoittanut tässä päätöksessään, että 5 miljoonaa vuosittain tulee tähän Metso-hankkeeseen, joka on jo ihan jotain muuta kuin kertaluontoinen. Ja ympäristöministeriöhän antoi ympäristövaliokunnalle silloin sellaisen tiedon, että tänä vuonna olisi pitänyt saada 3 miljoonaa, ensi vuonna 6 miljoonaa ja seuraavana 8 miljoonaa, jotta tässä tavoitteessa pysyttäisiin 2025. No, nyt jos tulee 5 miljoonaa joka vuosi, niin me pysymme suht hyvin tässä perustavoitteessa, mutta sehän ei ratkaise vielä koko ongelmaa.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Myönnän vielä seuraavat vastauspuheenvuorot, edustajat Mikkonen ja Heinonen, ja sen jälkeen asian käsittely keskeytetään.

13.29 **Krista Mikkonen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On todella hienoa, että hallitus laittoi Metso-rahoitukseen sen 5 miljoonaa tänä vuonna ja ensi vuodelle, mutta kannattaa todellakin muistaa se, että kun tämä hallitus aloitti, niin Metso-rahat olivat tasolla 27 miljoonaa, ja niitä päätettiin sitten kehyksessä leikata joka vuosi. Tosiaan nyt ollaan tasolla noin 14 miljoonaa, ja ensi vuotta ajatellen kehyksessä oli jo ajateltu leikata li-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2017 vp

sää. Siinä mielessä nämä 5 miljoonan lisäykset tälle vuodelle ja ensi vuodelle ovat todella tärkeitä, ja niillä pystytään varmistamaan se, että metsää voidaan nyt lunastaa suojelutar-koitukseen, että pysytään edes jonkinlaisessa minimissä.

Tähän kansallispuistoasiaan, joka on myös erittäin hieno päätös, haluan myös muistut-taa, kuinka tärkeää on varmistaa, että kun uusia puistoja perustetaan, niin siihen perusta-miseen riittävästi rahaa niin, että rakenteet saadaan kuntoon, ja sen jälkeen myös niin, että rakenteita pystytään ylläpitämään, sitä verkostoa, [Puhemies koputtaa] niitä nuotiopaikko-ja ja muuta.

13.30 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nyt olen it-sekin jo vähän sivussa tästä aiheesta, mutta kun Metsosta nyt [Välihuutoja vasemmalta] itse ryhdyin puhumaan ja siitä on puhuttu, niin jatkan tämän vastauspuheenvuoron siitä.

Hämmästelen edustaja Viitasen puheenvuoroa, kun hän nyt on näreissään siitä, että hal-litus peruuttaa säästöjä. Niitähan te olette vaatineet, että perukaa säästöjä. Nyt niitä on peruttu. Minun mielestäni se on hieno asia, että tämä 5 miljoonaa tulee Metso-rahoihin. Sillä pys-tytään suojelemaan arvokkaita metsiä ja suoympäristöä, ja haluan kyllä kiitokset antaa sii-tä tälle hallitukselle, että se teki tämän arvovalinnan, ministeri Tiilikainen ja ministeri Orpo siinä päällimmäisinä päätöksentekijöinä, mutta tässä vieressä istuva ministeri Salolainen oli myös erittäin ratkaiseva tekijä siinä, että nämä Metso-rahast löytyivät. Minun mielestäni tämä on meille kaikille iloinen ja hieno asia, niin kuin Hossan kansallispuistonkin perusta-minen.

Keskustelu ja asian käsittely keskeytettiin.